

Kirkkonummen musiikkiopiston opetussuunnitelma

Taiteen perusopetus

Musiikin laaja oppimäärä

1.8.2018

Kirkkonummen musiikkiopisto on perustettu vuonna 1972, kunnallistettu 1.1.1989 ja päässyt valtionavun piiriin 1.1.1993. Opetussuunnitelma on laadittu Opetushallituksen 1.9.2017 antamien opetussuunnitelman perusteiden mukaisesti.

Kirkkonummen kunnan hallintosäännön mukaan vapaa-aikajaosto hyväksyy Kirkkonummen musiikkiopiston opetussuunnitelman taiteen perusopetuksen musiikin laajaan oppimäärään 6.6.2018. Opetussuunnitelma on käytössä 1.8.2018 alkaen.

”Oppiminen ei ole tiedon keräämistä vaan mielen harjoittamista ajattelemaan” - Albert Einstein

Sisällys

1. Toiminta-ajatus.....	3
2. Oppimiskäsitys, oppimisympäristö, työtavat	3
2.1. Oppimiskäsitys.....	3
2.2. Oppimisympäristöt ja oppimistilat.....	4
2.3. Työtavat.....	4
3. Toimintakulttuuri.....	4
4. Opetuksen rakenne ja laajuus	5
4.1. Muualla suoritettujen opintojen hyväksiluku	6
5. Musiikin laajan oppimäärän opetuksen yleiset tavoitteet	6
6. Opintokokonaisuudet - kurssitarjotin.....	6
6.1. Valmentavien opintojen opintokokonaisuudet.....	6
6.2. Perusopintojen opintokokonaisuudet.....	7
6.3. Syventävien opintojen opintokokonaisuudet	8
7. Oppimisen arviointi	9
8. Todistusten sisältö	9
9. Oppimäärän yksilöllistäminen	9
10. Oppilaaksi ottaminen	10
11. Yhteistyö ja yhteistyökumppanit.....	10
12. Oppilaitoksen itsearviointi ja toiminnan jatkuva kehittäminen	10
LIITTEET.....	11
LIITE 1 valmentavien opintojen taitokortit musiikkiryhmät	11
LIITE 2 Perusopintojen taitokortit 1 – 4.....	14
LIITE 3 Taitokortit 5 - 8.....	18
LIITE 4 todistusten sisältö	19

1. Toiminta-ajatus

Kirkkonummen musiikkiopisto on kaksikielinen kunnallinen musiikkioppilaitos, jonka tehtävänä on antaa taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän mukaista musiikin opetusta toiminta-alueellaan. Opetus luo edellytykset rohkeaan, luovaan ja monipuoliseen musiikin tekemiseen sekä antaa valmiudet musiikin ammattiopintoihin hakeutumiseen.

Musiikkiopisto tarjoaa tavoitteellista, monipuolista ja joustavaa oppilaan henkilökohtaiselle opintopolulle rakentuvaa opetusta. Opetuksessa kehitetään oppilaan pitkäjänteisiä opiskelutaitoja myönteisessä ilmapiirissä ja keskitytään oppilaan luovuuteen ja vahvuuksiin.

Musiikkiopisto tarjoaa kirkkonummelaisille kulttuurielämyksiä ja mahdollisuuden koko perhettä ilahduttavaan musiikin harrastamiseen. Musiikkiopisto tekee yhteistyötä valtakunnallisten ja kansainvälisten toimijoiden kanssa.

Visiomme

Musiikista iloa ja elinvoimaa läpi elämän.

Missiomme

Opi soittamaan kannustavassa ilmapiirissä ja koe monipuolisia musiikillisia kokemuksia.

Arvomme

Musiikin ilo - rohkeus

yksilöllisyys - yhteisöllisyys

kulttuuriperintö - uudistuminen

2. Oppimiskäsitys, oppimisympäristö, työtavat

2.1. Oppimiskäsitys

Oppiminen on yksilöllinen prosessi luovassa yhteisössä, jossa oppilas on aktiivinen toimija. Oppilasta ohjataan tunnistamaan omat tapansa oppia, asettamaan omia oppimistavoitteita ja toimimaan niiden mukaisesti.

Kannustava ohjaus ja palaute vahvistavat oppilaan luottamusta omiin mahdollisuuksiinsa. Myönteisen, monipuolisen ja realistisen oppimistilannetta tukevan palautteen antaminen ja saaminen ovat tärkeä osa oppimista edistävää vuorovaikutusta. Oppimisen ilo ja myönteiset tunnekokemukset edistävät oppilaan kokonaisvaltaista hyvinvointia sekä ihmisenä kasvua.

2.2. Oppimisympäristöt ja oppimistilat

Musiikkiopiston oppimisympäristöt ovat fyysisesti, sosiaalisesti ja psyykkisesti turvallisia ja tarjoavat jokaiselle oppilaalle mahdollisuuden onnistumiseen ja osaamisen kokemuksiin.

Oppimisympäristöjen suunnittelussa huomioidaan oppilaan tarpeet, taidot ja kiinnostuksen kohteet. Oppimistilanteissa luodaan oppilaan omaa persoonaa ja vahvuuksia tukeva innostava ilmapiiri, joka kannustaa oppilasta aktiiviseen vuorovaikutukseen. Tieto- ja viestintäteknologian tarkoituksenmukainen käyttö tukee oppilasta opinnoissa ja mahdollistaa yhteydenpidon oppilaitoksen ja perheiden välillä.

Yhteistyökumppaneiden kanssa luodut oppimisympäristöt laajentavat mahdollisuuksia itsenäiseen ja yhteisölliseen toimintaan. Osaamista on mahdollista kartuttaa oppilaitoksen ulkopuolella.

Opiskelutilat pyritään järjestämään asianmukaisiksi. Meluallistusta torjutaan ensisijaisesti pitämällä keskiäänitaso alle 80 dB.

2.3. Työtavat

Oppilas osallistuu aktiivisesti oman oppimisensa suunnitteluun ja asettaa omia oppimistavoitteita opettajien toimiessa opintojen ohjaajina. Opetuksessa käytetään oppilaan omaan musiikilliseen ilmaisuun parhaiten soveltuvia, motivaatiota ja itseohjautuvuutta edistäviä monipuolisia työtapoja. Näitä voivat olla henkilökohtainen ohjaus, yhteissoitto eri muodoissaan, esiintymiset eri tilaisuuksissa, teknologian hyödyntäminen, musiikin hahmotusaineet osana soitto- ja lauluopintoja, harjoittelemaan oppiminen, säveltäminen, sovittaminen, taiteidenväliset produktiot, oppilaan itse tuottamat produktiot sekä erilaiset projektit.

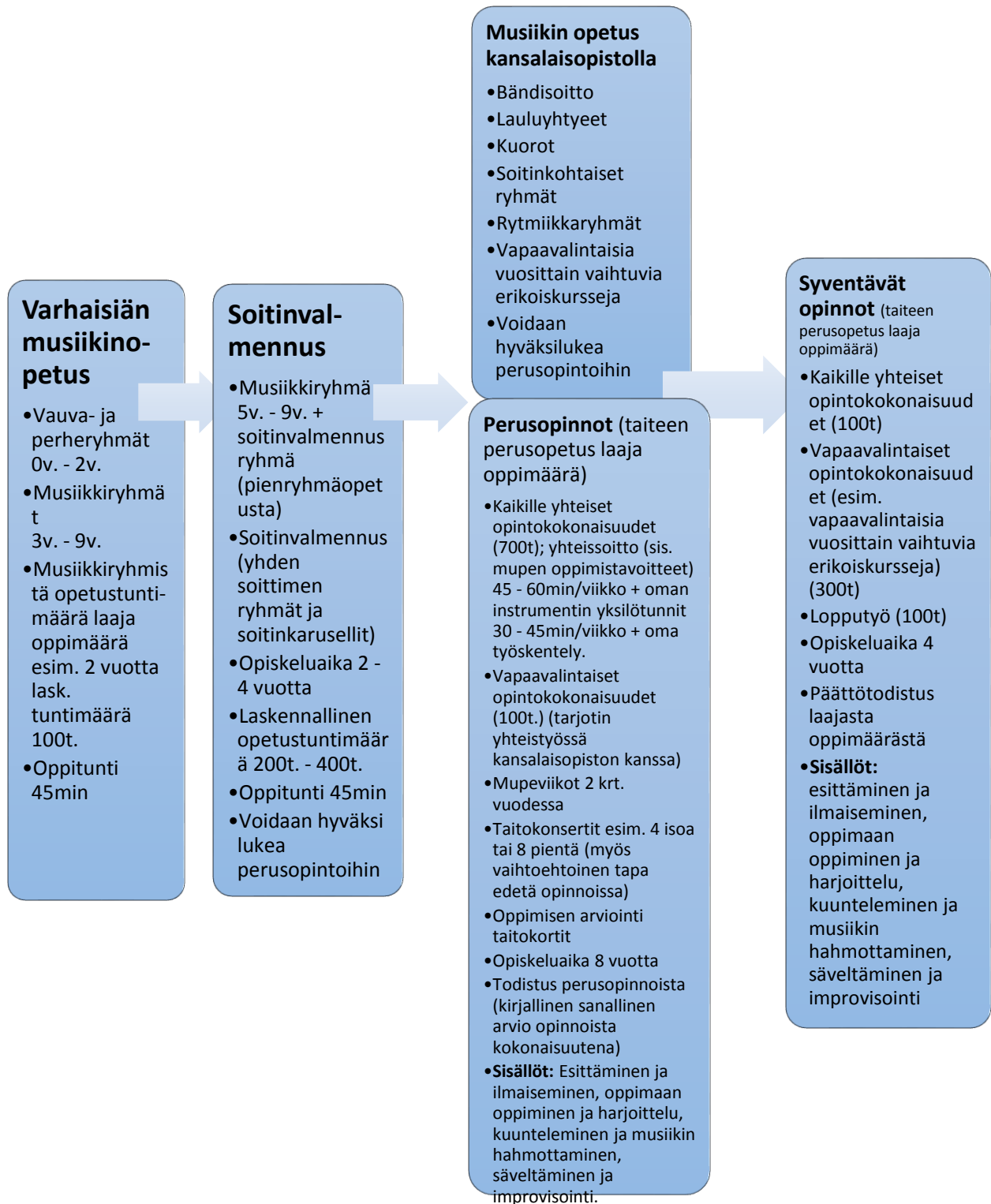
3. Toimintakulttuuri

Toimintakulttuuri Kirkkonummen musiikkiopistossa on avoin, kannustava ja yksilön vahvuudet huomioiva, jossa hyväksytään oppiminen myös epäonnistumisten kautta. Toimintakulttuurimme perustana on välittävä ja kunnioittava vuorovaikutus, jossa yhteisön jäsenillä on kokemus osallisuudesta. Toimintakulttuuri kehittyy oppilaitoksen yhteisen pedagogisen osaamisen ja käytäntöjen itsearvioinnin kautta. Yhteistyö ja vuorovaikutus yhteistyökumppaneiden kanssa on avointa ja rakentavaa.

4. Opetuksen rakenne ja laajuus

Osastot varhaisiän musiikinopetus, musiikkivalmennus, perusopinnot, syventävät opinnot:

4.1. Muualla suoritettujen opintojen hyväksiluku

Opintoja on mahdollista kartuttaa oppilaitoksen ulkopuolella hankitulla osaamisella, joka osoitetaan soitto- tai laulusityksellä tai mahdollisella todistuksella, josta käy ilmi osaamisen taso suhteessa Kirkkonummen musiikkiopiston opintokokonaisuuksiin ja tavoitealueisiin. Päätöksen muualla hankitun osaamisen ja opintojen hyväksiluvusta osaksi perus- tai syventäviä opintoja tekee apulaisrehtori.

5. Musiikin laajan oppimäärän opetuksen yleiset tavoitteet

Musiikin laajan oppimäärän tavoitteena on antaa oppilaalle mahdollisuus kehittää hänelle merkityksellisiä ilmaisutapoja ja tarjota mahdollisuus päämäärätietoiseen opiskeluun. Tavoitteena on rikastuttaa oppilaan luovuutta ja antaa välineitä kulttuurisesti moninaisen todellisuuden tarkasteluun, tulkitsemiseen ja arvottamiseen taiteen keinoin. Tarjotaan edellytykset elinikäiselle taiteen harjoittamiselle, kokemiselle ja aktiiviselle kulttuuriselle osallisuudelle.

Musiikin laajan oppimäärän tavoitteena on vahvistaa luovuutta ja oppimisen iloa sekä opiskelumotivaatiota. Oppilasta kannustetaan aktiivisuuteen omien tavoitteidensa asettajana ja rohkaistaan kokeilemaan epäonnistumisia pelkäämättä. Musiikin laajan oppimäärän opinnoissa kehittyvät musiikin hahmottamisen, soittimen hallinnan ja yhteissoittotaitojen ohella monilla elämänhallinnan alueilla laajemminkin tarvittavat esiintymistaidot, opiskelu- ja oppimistaidot, kriittinen ajattelu sekä kyky pitkäjänteiseen työskentelyyn.

6. Opintokokonaisuudet - kurssitarjotin

6.1. Valmentavien opintojen opintokokonaisuudet

Valmentavat opinnot ovat osa musiikkiopiston tavoitteellista musiikin varhaiskasvatusta. Varhaisiän musiikinopetus koostuu vauva- ja perheryhmistä alle kolmevuotiaille yhdessä oman aikuisen kanssa sekä musiikkiryhmistä kolmevuotiaasta alkaen. Musiikkiryhmissä käydään yksin ilman omaa aikuista. Musiikkiryhmät ovat linkki varhaisen musiikkikasvatuksen ja soiton perusopetuksen välillä.

MUSIIKKIRYHMÄT

Musiikkiryhmiä opettaa varhaisiän musiikkikasvatuksen opettaja ja ne rakentuvat oppilaiden iän mukaan. Musiikkiryhmässä tutustutaan musiikkiopiston toimintaan ja soitinvalikoimaan, opetellaan musiikin perusteiden alkeita, harjoitellaan rytmiiikkaa ja melodian hahmotusta sekä kehitetään laulutaitoa, keskittymiskykyä, motorisia taitoja sekä luovuutta. Ryhmätuntien tarkoitus on tarjota kokonaisvaltaista ja elämyksellistä musiikin opetusta sekä pohjustaa mahdollisimman hyvin tulevia soitinopintoja. Musiikkiryhmässä on myös mahdollisuus kokeilla periodeittain eri soittimia vierailevien instrumenttiopettajien johdolla.

SOITINKOHTAISET VALMENNUSRYHMÄT

Soitinvalmennusryhmää opettaa instrumenttiopettaja aina soitinkohtaisesti. Ryhmät on tarkoitettu eri ikäisille lapsille ottaen huomioon soittimien ominaispiirteet. Soitinkohtaisessa valmennusryhmässä tutustutaan valitun soittimen soiton alkeisiin ja hyödynnetään musiikkiryhmässä käytettyjä kappaleita.

OPINTOKONAISUUDET VARHAISIÄN MUSIIKINOPETUS JA SOITINVALMENNUS

Vauvamusiikkiryhmä alle yksivuotiaat

Tavoitteena on lapsen ja vanhemman välisen varhaisen vuorovaikutuksen vahvistaminen sekä yhteisten musiikillisten ja sosiaalisten elämysten tuottaminen. Tuodaan musiikki osaksi arkea.

Perhemusiikkiryhmä yksi-kaksivuotiaat

Musiikki tukee lapsen persoonallisuuden kehittymistä ja vahvistaa lapsen ja aikuisen välistä suhdetta. Harjoitellaan ja kehitetään sosiaalisia, motorisia ja emotionaalisia taitoja musiikillisin keinoin. Luodaan pohjaa lapsen omalle musiikkisuhteelle.

Musiikkiryhmä kolme-neljävuotiaat

Lapsi harjoittelee itsenäisyyttä ilman omaa aikuista turvallisessa ympäristössä. Lapsi opettelee ryhmässä toimimista ja tutustuu musiikkiin liittyviin käsitteisiin toiminnan kautta. Opetellaan luonnollista perussykettä ja tutustutaan sanarytmeihin.

Musiikkiryhmä viisivuotiaat

Lapsi oppii tuottamaan perussykettä sekä taputtamaan sanarytmejä. Melodiantaju kehittyy ja intervallisuhteet alkavat hahmottua. Lapsi oppii tunnistamaan ja tuottamaan musiikkiin liittyviä käsitteitä, kuten korkea-matala ja hidas-nopea. Sosiaaliset taidot kehittyvät.

Musiikkiryhmä kuusivuotiaat

Musiikillinen muisti kehittyy, ja lapsi pystyy jo toistamaan kuulemiaan lyhyitä rytmejä ja melodioita. Laulaessa sävellajintuntu säilyy ja intervallit ovat lähes oikein.

Musiikkiryhmä seitsemänvuotiaat

Opitaan nuotinluvun ja -kirjoituksen alkeita. Oma äänenkäyttö kehittyy, harjoitellaan sävelpuhtautta. Harjoitellaan yhteismusisoinnin perusteita laulaen, soittaen sekä rytmikan avulla.

Musiikkiryhmä kahdeksan-yhdeksänvuotiaat

Syvennetään musiikin alkeisteorian taitoja. Kehitetään sävelpuhtauden hallintaa ja laajennetaan laulujen ambitusta. Kehitetään yhteismusisointitaitoja edelleen.

Soitinkaruselli

Lapsi tutustuu lukuvuoden aikana kokeilemalla ja kuuntelemalla 4-5 eri soittimeen. Tämän tarkoituksena on innostaa lasta valitsemaan oma soittimensa.

Soitinvalmennusryhmä ensimmäinen vuosi

Lapselle muodostuu käsitys soittoharrastuksesta. Hän tutustuu luontevaan soittoasentoon sekä äänen tuottamiseen ja oppii nuotinluvun alkeet. Tutustutaan korvakuulolta soittamiseen sekä improvisointiin.

Soitinvalmennusryhmä toinen vuosi

Harjoitellaan luontevaa soittoasentoa sekä kehitetään äänen laatua. Soitetaan yksinkertaisia kappaleita nuotista ja kuulonvaraisesti. Improvisoidaan lasten omista lähtökohdista käsin.

Oppimista arvioidaan taitokorttien kautta. TAITOKORTIT [liite 1]

6.2. Perusopintojen opintokokonaisuudet

Perusopintojen opintokokonaisuudet sisältävät seuraavat osa-alueet: soittimen hallinta, musiikin perusteet, vapaavalintaiset ja hyväksi luettavat opinnot ja yhteismusisointi.

Opintokokonaisuuden suoritus tapa: läsnäolo opetuksessa, oma harjoittelu, taitokortit ja kaksi arvioitua esiintymistä.

Taitokokonaisuus 1: Opiskellaan oman soittimen ja musiikin hahmottamisen alkeita tavoitteena oppimisen ilon kokemukset. Ryhmätunnilla oppilas tottuu musisoimaan yhdessä muiden kanssa.

Taitokokonaisuus 2: Harjoitellaan soittimen hallintaa ja musiikin ominaispiirteiden tunnistamista pidemmälle. Oppilas tutustuu musiikin eri tyyleihin. Improvisointi ja erilaiset ilmaisutavat ovat osa musisointia.

Taitokokonaisuus 3: Oppilas jatkaa soittotaitojen kehittämistä monipuolisesti suunnitellen aktiivisesti omaa opintopolkuaan. Oman oppimisen arvioinnin taidot vahvistuvat.

Taitokokonaisuus 4: Oppilas opiskelee soitto- ja musisointitaitoja tavoitteena soittimen itsenäinen hallinta ja omaehtoinen ilmaisu. Tuetaan oppilasta kasvamaan aktiiviseksi musiikin kuuntelijaksi ja kartuttamaan musiikin historian tuntemusta.

Oppimista arvioidaan taitokorttien kautta. TAITOKORTIT [liite 2]

6.3. Syventävien opintojen opintokokonaisuudet

(tavoitteet, sisällöt, laskennalliset laajuudet, arviointitapa taitokortit 5 - 8)

Syventävissä opinnoissa oppilas laajentaa ja painottaa osaamistaan valitsemallaan tavalla tarjonnan pohjalta. Oppilas saa valmiuksia musiikin itsenäiseen harrastamiseen ja mahdollisiin ammattiopintoihin. Opintokokonaisuudet taito 5, taito 6 ja taito 7 ovat tasolta toiselle eteneviä ja tähtäävät lopputyön (taito 8) tekemiseen.

Taitokokonaisuus 5 - 7: Oppilaan musiikillinen ilmaisu syvenee ja tekniset taidot soittimen hallinnassa edistyvät, mikä mahdollistaa musiikin käytön monipuolisena ilmaisun välineenä. Oma vastuu harjoittelusta ja esitettävästä ohjelmistosta kasvaa. Musiikin rakenteiden hahmotus lisääntyy. Erilaisissa yhteissoittoryhmissä mukana oleminen kehittää yhteistyötaitoja ja omaa muusikkoutta.

Syventävien opintojen opintokokonaisuudet sisältävät seuraavat osa-alueet: soittimen hallinta, musiikin perusteet, yhteismusisointi, vapaavalintaiset ja hyväksi luettavat opinnot.

Opintokokonaisuuksien suoritus tapa: läsnäolo opetuksessa, oma harjoittelu, taitokortit, yksi arvioitu esiintyminen.

Taitokokonaisuus 8 (lopputyö): Lopputyö voi muodostua erilaisista kokonaisuuksista tai keskittyä tiettyyn syvennettyyn osaamiseen. Lopputyön sisältö kuvastaa oppilaan kiinnostuksen kohteita ja omia vahvuuksia. Yhteen pääinstrumenttiin syventyvässä lopputyössä oppilas esittää laajan ohjelmakokonaisuuden. Useista eri kokonaisuuksista koostuva lopputyö antaa mahdollisuuksia erilaisille suoritus tavoille. Lopputyö voi sisältää kamarimusisoinnin, omien sävellysten ja improvisoinnin lisäksi esim. visuaalisia elementtejä, tanssia ja näyttämötaidetta. Teoria-aineisiin painottuva lopputyö voi sisältää esim. sävellys- ja sovituskonsertteja, lopputyö voi olla myös esim. soitannollinen esitelmä tai kirjallinen työ.

Opintokokonaisuuden suoritus tapa: läsnäolo opetuksessa, oma harjoittelu, taitokortti, arvioitu lopputyö.

Oppimista arvioidaan taitokorttien kautta. TAITOKORTIT 5 - 8 [liite 3]

7. Oppimisen arviointi

Oppimisen arvioinnin tehtävä on ohjata ja tukea oppilaan musiikkiopintojen etenemistä ja kehittää hänen edellytyksiään itse- ja vertaisarviointiin. Myönteisessä hengessä annettava jatkuva palaute ohjaa ja tukee oppilasta omien ja opetussuunnitelman mukaisten tavoitteiden saavuttamisessa sekä kehittää oppilaan hyvää itsetuntoa ja myönteistä minäkuvaa. Oppimisprosessia arvioidaan monipuolisesti työskentelyn ja tavoitellun osaamisen karttumisen kautta kaikilla opintokokonaisuuksien tavoitealueilla.

Arviointityökaluna on oppimisprosessin osaamis- ja tavoitealueet sisältävät taitokortit; perustasolla taitokortit 1- 4 ja syventävissä opinnoissa taitokortit 5 - 8. Opettaja kirjaa yhdessä oppilaan kanssa taitokortteihin sanallisen arvioinnin suoritetuista opintokokonaisuuksista. Taitokorttien arviointi voi sisältää opettajan ja oppilaan itsearviointiin lisäksi sanallisen kollegaopettaja- ja vertaisarviointiin.

Musiikin laajan oppimäärän perusopintojen päättyessä oppilas saa todistuksen suoritetuista perusopinnoista. Todistuksessa annetaan sanallinen arvio oppilaan edistymisestä ja osaamisen kehittymisestä perusopintojen aikana taitokorttien 1- 4 osaamis- ja tavoitealueiden mukaan.

Oppilas saa musiikin laajan oppimäärän syventävät opinnot hyväksytysti suoritettuaan päättötodistuksen, jossa arvioidaan sanallisesti taitokorttien 5 - 8 osaamis- ja taitoalueet ja lopputyö.

Laajan oppimäärän arvioinnin kohteet ja arvioinnin kriteerit, jotka avattuina liitteenä olevissa taitokorteissa.

Esittäminen ja ilmaiseminen

Oppimaan oppiminen ja harjoittelu

Kuunteleminen ja musiikin hahmottaminen

Säveltäminen ja improvisointi

Perusopinnoissa oppimisen arviointi painottuu jatkuvaan asetettujen tavoitteiden saavuttamista edistävään palautteen antamiseen.

Syventävissä opinnoissa arviointi tukee oppilaan taitojen syvenemistä opintojen painottumisen ja lopputyön mukaisesti hyödyntäen itsearviointiin ja vertaisarviointiin tarjoamia mahdollisuuksia.

8. Todistusten sisältö

Päättötodistus on virallinen asiakirja, jonka sisällössä tulee noudattaa opetussuunnitelman perusteita. Liite 4. Todistukset joita myönnetään ovat taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän perusopintojen todistus ja taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän päättötodistus sekä osallistumistodistus.

9. Oppimäärän yksilöllistäminen

Oppilaalle voidaan laatia henkilökohtainen opiskelusuunnitelma yhteistyössä oppilaan, huoltajan, opettajan ja apulaisrehtorin kanssa. Henkilökohtainen opiskelusuunnitelma (HOPS) laaditaan kirjallisesti ja tallennetaan käytössä olevaan oppilashallinto-ohjelmaan. Yksilöllistäminen voi tarkoittaa tavoitteiden, sisältöjen, opiskeluajan, opetuksen toteuttamistavan, tarvittavien tukitoimien ja arviointimenettelyn yksilöllistämistä. Mahdollisuudesta oppimäärän yksilöllistämiseen tiedotetaan huoltajien ja opetushenkilöstön tiedotteissa.

10. Oppilaaksi ottaminen

Oppilaaksi ottamisesta päättää koulutuksen järjestäjä. Hakijoihin on sovellettava yhdenvertaisia valintaperusteita (laki taiteen perusopetuksesta 633/1998)

Varhaisiän musiikinopetus, musiikkiryhmät: Oppilaat saavat oppilaspaikan ilmoittautumisjärjestyksessä.

Valmennusosasto: Oppilaat saavat oppilaspaikan ilmoittautumisjärjestyksessä.

Perusopinnot: 1) Oppilaat saavat oppilaspaikan sisäänpääsytestin perusteella 2) Oppilaat saavat oppilaspaikan 2 - 4 vuoden valmennusopetuksen jälkeen opettajan suosituksen sekä soitto- ja/tai lauluesityksen perusteella.

Syventävät opinnot: Oppilas voi jatkaa opintojaan syventävissä opinnoissa, mikäli kaikki perusopinnotiin sisältyvät opintokokonaisuudet ovat hyväksytysti suoritettu ja hän on saanut todistuksen laajan oppimäärän perusopinnoista tai omaa vastaavat tiedot ja taidot, jota arvioidaan annettavalla soitto- ja/tai lauluesityksellä.

Avoin osasto: Oppilaat saavat oppilaspaikan ilmoittautumisjärjestyksessä.

11. Yhteistyö ja yhteistyökumppanit

Oppilaalle laaditaan lukuvuoden alussa oppilashallintojärjestelmään henkilökohtainen opetussuunnitelma, johon oppilas asettaa omat oppimistavoitteensa. Kevätlukukauden aikana järjestetään vanhempainvartti, jossa ovat läsnä oppilas, huoltaja ja opettaja, ja jossa jaetaan tietoa ja kokemuksia oppilaan opinnoista.

Musiikkiopisto tarjoaa kirkkonummelaisille kulttuurielämyksiä ja tekee yhteistyötä eri toimijoiden kanssa valtakunnallisesti ja kansainvälisesti hankkeiden, tapahtumien, opintojen ja projektien muodossa.

12. Oppilaitoksen itsearviointi ja toiminnan jatkuva kehittäminen

Itsearvioinnin tarkoituksena on tukea jatkuvaa koulutuksen kehittämistä ja parantaa oppimisen edellytyksiä. Valitsemme vuosittain arviointikohteen, jota arvioidaan opettajien, oppilaiden, sidosryhmien ja hallinnon toimesta.

LIITTEET

LIITE 1 valmentavien opintojen taitokortit musiikkiryhmät

MUSIIKKIRYHMÄ KUUSIVUOTIAAT

Laulaminen ja melodian hahmottaminen

- Löydetään oma lauluääni ja harjoitellaan sen hallitsemista.
- Hahmotetaan sävelkorkeuden erot.
- Käsitemparin korkea-matala hahmottaminen ja itse tuottaminen.
- So-mi-do -intervallien laulaminen puhtaasti. Lapsi hahmottaa kolmisoinnun ja osaa tuottaa sen omalla äänellään.
- Harjoitellaan nousevaa ja laskevaa melodiaa.

Rytmiikka

- Perussykkeen hallitseminen ja luonnollinen tuottaminen.
- Sanarytmien tuottaminen: sanojen lausuminen ja taputtaminen samanaikaisesti samassa rytmissä.
- Perussykkeen ja sanarytmin eron hahmottaminen.
- Perusnuottiarvojen (TAM, TI-TI ja TAA-AA) tunnistaminen ja tuottaminen tititoiden ja soittaen.

Soittaminen

- Dynamiikan ja sointivärien hahmottaminen ja tuottaminen eri soittimilla: voimakas-hiljainen, voimistuen-hiljentyen, pehmeästi-terävästi ym.
- Eri tempojen ja rytmilajien hahmottaminen ja tuottaminen: nopeasti-hitaasti, nopeutuen-hidastuen, tasa- ja kolmijakoinen ym.
- Muototaju alkaa kehittyä. Musiikin muotojen havaitseminen: solo-tutti, ABA-muoto ym.

Musiikkiliikunta

- Harjoitellaan oman kehon hallintaa ja luonnollista ryhtiä.
- Syvennetään opeteltavia musiikillisiä käsitteitä liikunnan avulla.

Kuuntelu

- Lapsi erottaa duuri-mollitonalityetin.
- Lapsi erottaa, onko kappale tasa- vai kolmijakoinen.
- Lapsen tietoinen musiikkimaku alkaa muodostua, ja hän kykenee perustelemaan mielipiteitään.
- Hiljaisuuden arvostaminen. Kuuntelemisen taidon opettelu.

Nuotinkirjoitus- ja lukutaito

- Lapsi huomaa, että sävelkorkeudelle, rytmille ja melodialle on olemassa symbolinen merkintätapa.

MUSIIKKIRYHMÄ SEITSEMÄNVUOTIAAT

Laulaminen

- Oivaltaa tonaalisen asteikon säännönmukaisuuden ja osaa laulaa duuriasteikon lähes puhtaasti.
- Helpokojen laulujen hallitseminen oktaavin alueella.
- Tavoitellaan ja harjoitetaan sävelpuhdasta laulua.
- Harjoitellaan oman äänenkäytön luonnollisuutta ja luontevuutta.

Rytmiikka

- Ostinatojen eli pienten toistuvien rytmiaihioiden yhdistäminen perussykkeeseen.
- Pisteellisiin aika-arvoihin tutustuminen.

Soittaminen

- Moniäänistä soittoa laattasoittimilla.
- Harmoniaan ja sointujen vaihtumiseen tutustuminen sointusoittimen avulla.
- Opetellaan nuotintuvun alkeita melodiasoittimien avulla (piano, ksylofonit, laattasoittimet).
- Kannustetaan ja ohjataan improvisoimaan.

Musiikkiliikunta

- Lapsi osaa käyttää käsiä ja jalkoja itsenäisesti (taputtaa sanarytmiä ja kävellä perussykkeessä).

Kuuntelu

- Tutustutaan orkesterisoittimiin ja opitaan tunnistamaan niitä.
- Käydään konserteissa mahdollisuuksien mukaan.
- Tutustutaan erityyppisiin musiikin lajeihin sekä kiinnitetään huomiota niiden olennaisiin piirteisiin.

Nuotinkirjoitus- ja -lukutaito

- Tutustutaan musiikin notaatioon ja sen säännönmukaisuuteen. -Harjoitellaan nuottien ja rytmien kirjoittamista ja lukemista.

MUSIIKKIRYHMÄ KAHDEKSAN-YHDEKSÄNVUOTIAAT

Laulaminen

- Lapselle kehittynyt selkeä äänenkäyttö ja rento laulutapa.
- Moniäänisyyteen ja kaanonlauluun tutustuminen.
- Sävelpuhtauden hallinta kehittyy ja ääniala laajenee. Lauletaan sävelkuluiltaan yhä monimutkaisempia lauluja.
- Ilmeikkyyys ja dynamiikka laulaessa kehittyy.

Soittaminen

- Sointutehojen tunnistaminen (I-IV-V) ja luonnollinen sijoittaminen yksinkertaisiin lauluihin.
- Melodiankulun hahmottaminen (nouseva-laskeva) ja yksinkertaisten laulujen tuottaminen eri melodiasoittimilla (piano, ksylofoni).
- Nuotinlukutaidon kehittäminen melodiasoittimien avulla.

Rytmiikka

- Tunnistetaan ja osataan tuottaa ja toistaa aiempaa monimutkaisempia rytmejä tititoiden ja soittaen.

Kuuntelu

- Tutustutaan eri aikakausien musiikkiin ja maailman eri musiikkityyleihin.
- Opitaan tunnistamaan eri soittimia ja soitinkokoonpanoja.
- Tutustutaan länsimaisen taidemusiikin merkittävimpiin säveltäjiin ja heidän sävellyksiinsä.

Nuotinluku- ja kirjoitus

- Kehitetään nuotinluku- ja kirjoitustaitoa.
- Tutustutaan kappaleiden yksinkertaisiin esitysmerkintöihin ja niiden merkityksiin.

LIITE 2 Perusopintojen taitokortit 1 – 4

Taitokortti 1 Soittimen hallinta, yhteissoitto ja musiikin perusteet

Esittäminen ja ilmaiseminen

- Oma tyyli musisoida kuuluu kaikessa tekemisessä
- Oppilas soittaa selkeällä äänellä ja kiinnittää huomiota sävelpuhtauteen
- Hallitsee soittoasennon lyhyen kappaleen ajan
- Osaa eläytyä kappaleen tunnelmaan
- Osallistuu yhteissoittoryhmänsä esiintymisiin
- Osaa sopeutua yhteiseen esitystempoon
- Tuntee soolo-tutti –vuorottelun

Oppimaan oppiminen ja harjoittelu

- Oppilas oppii säännölliseen kotiharjoitteluun
- Asettaa pieniä tavoitteita itselleen
- Tutustuu hyviin työtapoihin
- Kykenee toimimaan ryhmässä
- Osaa odottaa omaa vuoroaan ja antaa muille työrauhan

Kuunteleminen ja musiikin hahmottaminen

- Hahmottaa kappaleen sykkeen
- Tunnistaa oman soittimensa nuotteja
- Soittaa korvakuulolta pieniä melodioita
- Osaa nuotinluvun alkeet
- Tunnistaa nuottikuvasta tavallisimmat intervallit
- Tutustuu duuri- ja mollisointuihin
- Ymmärtää sävellajin käsitteen
- Tutustuu prima vista –lauluun ja –soittoon

Säveltäminen ja improvisointi

- Tottuu leikkimään sävelillä mielikuvien ja tarinoiden avulla
- Matkii ja täydentää opettajan pieniä sävelkuluja
- Tekee rytmin ja melodian muuntelua tutujen kappaleiden pohjalta

Vapaavalintaiset aineet

Perusopintojen aikana oppilas voi kerätä taitokortteihinsa myös vapaavalintaisia opintoja kiinnostuksen kohteidensa mukaisesti joko musiikkiopiston tarjoamasta kurssivalikoimasta tai hyväksi luettuna ulkopuolisten tahojen järjestämistä kursseista.

Taitokortti 2 Soittimen hallinta, yhteissoitto ja musiikin perusteet

Esittäminen ja ilmaiseminen

- Hallitsee soittimensa äänessä jo erilaisia vivahteita
- Valitsee mieltymyksiensä mukaisia kappaleita opettajan ohjauksessa
- Hallitsee soittoasennon jo pidemmän ajan
- Osaa kannustaa toisia ryhmän jäseniä
- Osaa antaa ja vastaanottaa palautetta ryhmässä soittamiseen liittyen

Oppimaan oppiminen ja harjoittelu

- Harjoittelee oma-aloitteisesti
- Sietää vastoinkäymisiä ja epämukavuutta
- Asettaa pidemmän ajan tavoitteita
- Käy säännöllisesti yhteissoittoharjoituksissa
- Ymmärtää, että jokaisen osuus on tärkeä yhteissoitossa

Kuunteleminen ja musiikin hahmottaminen

- Osaa soittaa pieniä kappaleita ulkoa
- Osaa ylläpitää sykkeen tasa- ja kolmijakoisissa tahtilajeissa
- Lukee nuotteja oman soittimensa avaimella
- Osaa havainnoida ääniympäristöään ja suojata kuuloaan tarvittaessa
- Kehittää nuotinluku- ja -kirjoitustaitoaan
- Tutustuu musiikkisanastoon
- Osaa käyttää tietotekniikkaa oppimisen apuvälineenä
- Tuntee yksinkertaisia muotorakenteita
- Oppii tunnistamaan ja soittamaan asteikkoja ja kolmisointuja

Säveltäminen ja improvisointi

- Osaa transponoinnin alkeet
- Osaa varioida ja tehdä itse pieniä melodioita
- Tutustuu erilaisiin äänen tuottamisen tekniikoihin
- Osaa improvisoida muutaman äänen säveliköllä

Vapaavalintaiset opinnot

Perusopintojen aikana oppilas voi kerätä taitokortteihinsa myös vapaavalintaisia opintoja kiinnostuksen kohteidensa mukaisesti joko musiikkiopiston tarjoamasta kurssivalikoimasta tai hyväksi luettuna ulkopuolisten tahojen järjestämistä kursseista.

Taitokortti 3 Soittimen hallinta, yhteissoitto ja musiikin perusteet

Esittäminen ja ilmaiseminen

- Hallitsee monipuolisesti eri soittotekniikoita
- Osaa soittaa eri tyylien mukaisesti
- Uskaltaa esiintyä erilaisissa tilanteissa
- Osaa toimia eri rooleissa yhteissoitossa
- Osaa soittaa muuttuvissa tempoissa
- Sointusoittimen soittaja osaa vapaan säestyksen alkeet

Oppimaan oppiminen ja harjoittelu

- Osaa harjoitella pitkäjänteisesti
- Tuntee oman tapansa oppia
- Osaa suunnitella omaa opintopolkuaan
- Ottaa vastuuta soitinyhtyeestä
- Osallistuu ryhmän esitysten suunnitteluun, harjoitteluun ja toteutukseen

Kuunteleminen ja musiikin hahmottaminen

- Kykenee omaksumaan myös kokonaisia kappaleita korvakuulolta
- Lukee nuotteja sujuvasti
- Oppii laulamaan ja soittamaan melodioita ja lukemaan rytmejä suoraan nuoteista
- Tuntee intervallit ja erilaisia sointuja
- Tunnistaa yksinkertaisia musiikillisia säe- ja muotorakenteita

Säveltäminen ja improvisointi

- Tottuu improvisoimaan asteikon tai valitun sävelikön pohjalta
- Osaa tehdä muunnelman tutusta melodiasta
- Oppii improvisoimaan myös ryhmässä
- Oppii tekemään yksinkertaisia sovituksia esim. omalle soittimelle ja säestävälle soittimelle
- Osaa hyödyntää tietotekniikkaa musiikillisen keksinnän apuvälineenä

Vapaavalintaiset opinnot

Perusopintojen aikana oppilas voi kerätä taitokortteihinsa myös vapaavalintaisia opintoja kiinnostuksen kohteidensa mukaisesti joko musiikkiopiston tarjoamasta kurssivalikoimasta tai hyväksi luettuna ulkopuolisten tahojen järjestämistä kursseista.

Taitokortti 4 Soittimen hallinta, yhteissoitto ja musiikin perusteet

Esittäminen ja ilmaiseminen

- Tuntee omat vahvuutensa ja ilmaisukeinonsa
- Huomioi yleisön esiintymistilanteissa
- Soittaa kappaleita myös ulkoa
- On koonnut omien mieltymysten mukaisen ohjelmiston
- Musiikillinen kommunikointi on sujuvaa muiden soittajien kanssa
- Kamarimusiikki ohjelmiston osana
- Tuo oman näkemyksensä yhteiseen tekemiseen

Oppimaan oppiminen ja harjoittelu

- Osaa harjoitella tarkoituksenmukaisesti
- Osaa asettaa pitkän aikavälin tavoitteita
- Osaa pitää huolta soittoasennostaan
- Osaa etsiä ohjelmistoa omien mieltymysten pohjalta ja löytää keinot sen omaksumiseen
- Osaa arvioida omaa oppimistaan
- Hallitsee erilaisia harjoittelutapoja ja tekniikoita
- Tuntee oman tapansa oppia

Kuunteleminen ja musiikin hahmottaminen

- Osaa kuunnella tarkasti havainnoiden omaa soittoaan
- Kasvaa musiikin aktiiviseksi kuuntelijaksi
- Osaa kirjoittaa melodioita ja rytmejä nuoteiksi
- Tuntee kaikki sävellajit
- Osallistuu konsertteihin myös kuulijana
- Oppii lukemaan rytmejä ja laulamaan melodioita luontevasti takertumatta virheisiin

Säveltäminen ja improvisointi

- Osaa tehdä lyhyen kadenssin tai soolon esitykseen
- Tutustuu tyylienmukaisiin variaatiomuotoihin
- Tutustuu improvisointiin myös blues ja modaalisten asteikoiden pohjalta
- Osaa hyödyntää itselleen luontevia musiikillisen keksinnän tapoja
- Kehittää edellisissä taitokorteissa omaksumiaan taitoja ja tietoja edelleen

Vapaavalintaiset aineet

Perusopintojen aikana oppilas voi kerätä taitokortteihinsa myös vapaavalintaisia opintoja kiinnostuksen kohteidensa mukaisesti joko musiikkiopiston tarjoamasta kurssivalikoimasta tai hyväksi luettuna ulkopuolisten tahojen järjestämistä kursseista.

LIITE 3 Taitokortit 5 - 8 Soittimen hallinta, yhteissoitto ja musiikin perusteet

Taitokortit 5 - 8 Soittimen hallinta, yhteissoitto ja musiikin perusteet

Esittäminen ja ilmaiseminen

- Oma tyyli musisoida kuuluu kaikessa tekemisessä
- Osaa valita tilanteeseen soveltuvan ohjelmiston
- Kamarimusiikki ja yhteissoitto on ohjelmiston olennaisena osana
- Jaksaa ylläpitää keskittymisen pitkissä kokonaisuuksissa
- Hallitsee sävelpuhtauden kaikissa äänialoissa
- Osaa käyttää eri soittotapoja monipuolisesti
- Hallitsee laajat dynamiikkavaihtelut
- Yhteissoitto on luontevaa

Oppimaan oppiminen ja harjoittelu

- Prima vista on sujuvaa
- Osaa huolehtia soittoasennosta ja ergonomiasta
- Harjoittelu ja opiskelu on itsenäistä
- Arvioi omaa edistymistään ja nauttii osaamisestaan

Kuunteleminen ja musiikin hahmottaminen

- Osaa ilmentää musiikin rakenteita soitossaan
- Tuntee äänenkuljetuksen ja sointujen yhdistämisen perusteet
- Tuntee musiikin eri tyylikaudet
- On aktiivinen musiikin kuluttaja

Säveltäminen ja improvisointi

- Säestäminen tai stemman keksiminen sointumerkkien pohjalta myös melodiasoittimilla
- Osaa sovittaa kappaleen omalle soittimelleen tai soitinyhtyeelle
- Improvisoi eri tyyleissä

Taitokortti 8, lopputyö

- Huolellisesti valmisteltu kokonaisuus oppilaan omilta vahvuusalueilta
- Oppilaan itselle asettamat tavoitteet täyttyvät
- Lopputyö kuvastaa taiteen perusopetuksen laajassa oppimäärässä opittuja musiikillisia tietoja ja taitoja
- Lopputyössä kuuluu omakohtainen musiikillinen ilmaisu
- Lopputyö voi sisältää elementtejä laajasti taiteen eri osa-alueilta ja sisältää yhteissoittoa

LIITE 4 todistusten sisältö

Taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän perusopinnot todistus

Taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän perusopinnot todistus annetaan oppilaalle, kun hän on suorittanut laajaan oppimäärään sisältyvät perusopinnot. Todistus sisältää seuraavat asiat:

- todistuksen nimi
- koulutuksen järjestäjän nimi
- oppilaitoksen nimi
- taiteenala (musiikki)
- oppilaan nimi ja henkilötunnus
- opiskeluaika vuosina
- oppilaan suorittamat laajan oppimäärän perusopinnot (kunkin opintokokonaisuuden nimi ja laajuus)
- sanallinen arvio oppilaan suorittamista musiikin laajan oppimäärän perusopinnoista
- Sanallinen arvio oppilaan suorittamasta musiikin laajan oppimäärän perusopinnoista ja laajasta oppimäärästä annetaan oppilaan edistymisestä ja osaamisen kehittymisestä perusopinnot aikana. Sanallisessa arvioinnissa painotetaan oppilaan oppimisen vahvuuksia suhteessa perusopinnoille asetettuihin tavoitteisiin.
- rehtorin allekirjoitus ja oppilaitoksen leima
- opetus- ja kulttuuriministeriön myöntämän koulutuksen järjestämisluvan päivämäärä sekä päivämäärä, jolloin koulutuksen järjestäjä (Kirkkonummen kunta) on hyväksynyt taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän opetussuunnitelman
- merkintä, että koulutus on toteutettu Opetushallituksen päättämien taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän opetussuunnitelman perusteiden 2017 mukaisesti
- todistus voi sisältää liitteitä

Taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän päättötodistus

Taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän päättötodistus annetaan oppilaalle, kun hän on suorittanut laajaan oppimäärään sisältyvät perusopinnot ja syventävät opinnot. Todistus sisältää seuraavat asiat:

- todistuksen nimi
- koulutuksen järjestäjän nimi
- oppilaitoksen nimi
- taiteenala (musiikki)
- oppilaan nimi ja henkilötunnus
- opiskeluaika vuosina
- oppilaan suorittamat laajan oppimäärän perusopinnot (kunkin opintokokonaisuuden nimi ja laajuus)
- oppilaan suorittamat laajan oppimäärän syventävät opinnot (kunkin opintokokonaisuuden nimi ja laajuus sekä syventäviin opintoihin sisältyvän laajan oppimäärän lopputyön aihe)
- sanallinen arvio oppilaan suorittamasta taiteenalan laajasta oppimäärästä
- arvioinnilla tuetaan oppilaan taitojen syventämistä opintojen painottumisen ja lopputyön mukaisesti. Tässä hyödynnetään itsearvioinnin ja vertaisarvioinnin mahdollisuuksia. Lopputyön arvostelussa huomioidaan oppilaan itse lopputyölleen asettamat tavoitteet.
- rehtorin allekirjoitus ja oppilaitoksen leima
- opetus- ja kulttuuriministeriön myöntämän koulutuksen järjestämisluvan päivämäärä sekä päivämäärä, jolloin koulutuksen järjestäjä (Kirkkonummen kunta) on hyväksynyt taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän opetussuunnitelman

- merkintä, että koulutus on toteutettu Opetushallituksen päättämien taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän opetussuunnitelman perusteiden 2017 mukaisesti
- todistus voi sisältää liitteitä

Osallistumistodistus

Oppilaalle annetaan pyydettyä osallistumistodistus hänen suorittamistaan musiikin laajan oppimäärän opinnoista, jos opinnot keskeytyvät tai oppilas tarvitsee niitä muusta syystä. Todistus voi sisältää liitteitä.